

2025-08-28

Dnr Ju2025/01193, Justitiedepartementet 103 33

## Remissvar över betänkandet *Stärkt lagstiftning mot hedersrelaterat våld och förtryck* (SOU 2025:59)

### Inledning

Sveriges interreligiösa råd grundades 2010 och är en nationell organisation och plattform för trossamfund och deras paraplyorganisationer där de kan mötas, bygga tillit och agera tillsammans. Som en del av civilsamhället verkar rådet för att vara en samhällsutvecklande aktör och en naturlig dialogpart för det offentliga, exempelvis myndigheter och regeringen.

Rådets arbete vilar på våra demokratiska grunder och utgår från alla människors lika värde samt varje människas rätt till frihet och ett värdigt liv.

Sveriges interreligiösa råd syftar till att:

- Främja och skapa förutsättningar för interreligiös dialog och samverkan i Sverige
- Stärka trossamfundens roll i att skapa fred och samförstånd i samhället
- Vara en röst i det offentliga samtalet om etik och andlighet
- Utgöra en enad röst gentemot alla former av rasism, antisemitism, antimuslimsk-rasism och religionsfientlighet
- Stärka friheten till religiös tro och utövning – individuellt och i gemenskap.

Sveriges interreligiösa råd har granskat betänkandet *Stärkt lagstiftning mot hedersrelaterat våld och förtryck* (SOU 2025:59) utifrån dess förenlighet med religions- och övertygelsefriheten liksom med alla människors lika värde samt varje människas rätt till frihet och ett värdigt liv.

Vi välkomnar och tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter på utredningen.

### Ställningstagande och synpunkter

Sveriges interreligiösa råd *tillstyrker* att straffskalorna för de identifierade hedersrelaterade brotten skärps.

Sveriges interreligiösa råd *tillstyrker* att bestämmelserna om vilseledande till äktenskapsresa utvidgas och kretsen som kan hållas straffrättsligt ansvariga utvidgas och beteckningen ändras till äktenskapsresebrott.

Sveriges interreligiösa råd *tillstyrker* att bestämmelsen om äktenskapstvång samt tvång att vara kvar i ett äktenskap eller äktenskapsliknande förbindelse kriminaliseras.

Sveriges interreligiösa råd *tillstyrker* förbudet mot erkännande av utländska månggiften bör gälla utan undantag och regler om erkännande av utländska fullmaktsäktenskap skärps. Detta emellertid med undantag från den föreslagna ändringen i Ds 2024:20 beträffande kusinäktenskap. Sveriges interreligiösa råd anser att inte att det går att likställa kusinäktenskap med tvångsäktenskap.

Sveriges interreligiösa råd *avstyrker* de alternativa förslagen.

### **Synpunkter**

Vad gäller användning hemliga tvångsmedel vill rådet särskilt betona vikten av att samtal inom själavård även fortsättningsvis skyddas från avlyssning. Enligt rättegångsbalkens 27:e kapitel tillåts inte avlyssning på ”en plats som stadigvarande används eller är särskilt avsedd att användas av präster inom trossamfund eller av dem som har motsvarande ställning inom sådana samfund [inte enbart kyrkor], för bikt eller enskild själavård”.

Att frånga detta skydd eller att ens väcka misstanke om att det kan komma att frångås riskerar att allvarligt skada religionsfriheten och tilliten till samhällets institutioner. Det bör också framhållas att motsvarande skydd gäller andra yrkesgrupper och verksamheter där förtroendefulla samtal är centrala, som massmedieredaktioner, advokatkontor och vårdmottagningar. Sveriges interreligiösa råd delar Jämnställdhetsmyndighetens bedömning i rapporten *Förebyggande arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck* (2021:17) där det framhålls att allt våld i familjer eller relationer som sker i en hederskontext inte nödvändigtvis är hedersrelaterat. Våld kan också ha andra orsaker, utifrån samma motiv som förekommer i samband med våldsutövande bland befolkningen i övrigt. Universella eller selektiva våldspreventiva program kan sannolikt ge positiv effekt också för pojkar och unga män i hederskontext. Att problematisera våld, destruktiva normer och stereotypa föreställningar om till exempel kön är ett arbete som måste omfatta hela samhället.

### **Behov av att ökad förståelse för självvalda kulturella och religiösa uttryck**

Sveriges interreligiösa råd vill även uppmärksamma att det finns behov av ökade insatser för att stärka religionsförståelse i svenska samhället och vikten av att särskilja självvalda religiösa och kulturella uttryck från hedersrelaterat våld och förtryck. En bredare kunskap om religiösa uttryck kan bidra till ökad tillit till det offentliga och öka upplevd inkludering bland grupper som riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och

förtryck. Sveriges interreligiösa råd ser det som angeläget för att bryta stigmatisering och fördomar för det långsiktiga arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.